

SUUNNITELMA KURINPITOKEINOJEN KÄYTTÄMISESTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ MENETTELYTAVOISTA

Lukiolaki 40 § 3 momentti

KOUVOLAN KAUPUNKI

LUKIOKOULUTUS

1. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa

Lukiolain (714/2018, LL) 40 §:n 1 momentin mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee paikalliseen opetussuunnitelman yhteydessä laatia ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista (LL 40.3 §).

Lukiolain 41 §:n 1 momentissa säädetään kurinpitotoimista, joita ovat kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen oppilaitoksesta enintään yhdeksi vuodeksi. Oppivelvollinen voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi. Näiden lisäksi lukiolain 41 §:n 2–3 momentin mukaan, opetusta häiritsevä opiskelija voidaan poistaa opetustilasta tai tilaisuudesta jäljellä olevan oppitunnin ajaksi tai opetus evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi 3 momentissa mainittujen edellytysten täytyessä. *Tarkemmat menettelytavat erilaisiin rike- ja häiriötilanteisiin löytyvät liitteestä 1.*

2. Suunnitelma opiskelijan tuesta opetuksen epäämistilanteissa

Opetuksen epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä lukiolain 32 §:ssä tarkoitettuna opiskelijahuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi opiskelijalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opiskelijan palatessa opetukseen. Opiskelijalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi (LL 41.3 §).

Opiskelijalla on oikeus opiskeluhuollon palveluihin ja opiskelija tulee ohjata niiden piiriin.

Opiskelijalle laaditaan pedagoginen suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi. Lukion rehtori vastaa suunnitelman laadinnasta yhdessä opetuksen järjestelyiden kannalta keskeisten tahojen kanssa. Opiskelija ja alle 18-vuotiaan huoltajat voivat osallistua suunnitelman laatimiseen.

Jos oppivelvollinen on oppivelvollisuuslain (1214/2020, OVL) 4 §:ssä tarkoitettussa koulutuksessa määräaikaisesti erotettu oppilaitoksesta, koulutuksen järjestäjän tulee yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa laatia suunnitelma oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen aikana (OVL 8.1 §). Oppivelvollisella on oikeus saada sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa opintojen etenemisen suunnitelman mukaisesti. Oppivelvollisella on oikeus oppilas- ja opiskeluhuoltolaissa tarkoitettuihin palveluihin (OVL 8.2 §).

Opiskelijalla on oikeus opiskeluhuollon palveluihin ja opiskelija tulee ohjata niiden piiriin.

Opiskelijalle laaditaan pedagoginen suunnitelma ja henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan tehdään tarvittavat päivitykset.

Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua suunnitelman laadintaan ja hänelle tulee toimittaa laadittu suunnitelma tiedoksi, jotta hän voisi oppivelvollisuuslaissa tarkoitetulla tavoin huolehtia siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritetuksi. Suunnitelma voidaan laatia myös ilman huoltajan myötävaikutusta, jos huoltaja ei hänelle varatusta tilaisuudesta huolimatta osallistu suunnitelman laadintaan.

Määräaikaisen erottamisen aikana mahdollisia osaamisen hankkimistapoja ovat esimerkiksi ohjattu opiskelu verkkoympäristössä tai itsenäinen opiskelu (HE 173/2020 vp, s. 164).

3. Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen

Kurinpitokeinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Koulutuksen järjestäjän tulee kurinpitokeinoa harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso. Ennen 41 §:n 1 momentin kurinpitotoimien, kirjallisen varoituksen antamista tai määräaikaisen erottamispäätöksen tekemistä on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti taikka epäilty rikos tai siihen liittyvä seikka, kuultava opiskelijaa ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Ennen kurinpitotoimesta päättämistä on opiskelijan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi (LL 42.1 §).

Opiskelijalla on kuulemistilanteessa aina oikeus vaatia huoltajan läsnäoloa. Kuulemisen suorittaa rehtori tai hänen valtuuttamansa henkilö. Rehtorin ollessa esteellinen, kuulemisen suorittaa apulaisrehtori. Kuulemisen suorittaja vastaa siitä, että kuuleminen kirjataan. Kuulemisen allekirjoittavat oppilaitoksen edustaja (kuulemisen suorittaja), opiskelija sekä mahdollisesti paikalla oleva huoltaja. Päätöksen määräaikaisesta erottamisesta tekee monijäseninen toimielin. Kirjallisesta varoituksesta päätöksen tekee rehtori.

Muista 41 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä, opetuksen eväämisestä ja oppitunnilta poistamisesta, on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle ja opetuksen epäämisestä tarvittaessa lisäksi oppilaitoksen sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle (LL 42.1 §). Edellä varoituksen antamisesta tai määräaikaisesta erottamisesta tulee antaa päätös ja opetustilasta poistamiseen tai opetuksen eväämiseen liittyvät toimenpiteet tulee kirjata.

4. Henkilökunnan perehdyttäminen toimivaltuuksien käyttämiseen

Kouvolan lukioiden opetushenkilöstö on vastuussa kurinpitosuunnitelman sisältämistä asioista ja suunnitelman noudattamisesta. Oppilaitoksen rehtori vastaa siitä, että uudet viranhaltijat tai virkasuhteiset henkilöt, joilla on toimivalta käyttää kurinpitokeinoja, saavat tiedon suunnitelmasta heti aloittaessaan työtehtävissään.

5. Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja kurinpitokeinoista tiedottaminen sekä yhteistyö eri tahojen kanssa.

Kurinpitosuunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedotetaan eri tahoille vakiintuneita toimimalleja hyödyntäen. Tiedotuskanavina ovat pääasiassa Wilma-ohjelma ja oppilaitoksen kotisivut. Lisäksi huoltajien välisessä yhteistyössä myös huoltajaillat sekä muut tapahtumat mahdollistavat tiedottamisen, kuulemisen ja osallistamisen edellä mainittujen asioiden ja toimintatapojen kehittämiseksi. Turvallisen opiskeluympäristön takaamiseksi tehdään yhteistyötä muun muassa Kymenlaakson hyvinvointialueen (sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi) kanssa. Yhteistyötä tehdään myös poliisin kanssa. Tiedottamisesta ja yhteistyöstä eri tahojen kanssa vastaa oppilaitoksen rehtori.

6. Seuranta ja arviointi

Suunnitelman seuranta, toteutuminen ja vaikuttavuus arvioidaan oppilaitosten lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä syksyllä ja keväällä. Tosiasiallisesti suunnitelmaan liittyvä arviointi on jatkuvaa.

Liite 1. Kurinpitokeinot ja turvaamistoimet. Menettelytavat erilaisissa rike- ja häiriötilanteissa.

KURINPITO	KUULEMINEN	ILMOITUS	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM.
<p>Häiritsevä käytös</p> <p>– Luokasta /muusta opetustilasta poistaminen jäljellä olevan oppitunnin ajaksi (LL 41.2 §).</p>		Huoltajalle	Kyllä	Opettaja/rehtori	Opettajalla ja rehtorilla yksin tai yhdessä oikeus poistaa opiskelija, joka ei noudata suullista poistumismääräystä. Vastarintaa tekevä opiskelija voidaan poistaa käyttäen sellaisia välttämättömiä voimakeinoja, jotka ovat puolustettavia hänen ikänsä sekä tilanteen vakavuus ja kokonaisarviointi huomioon ottaen. Annettava kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle. Voimankäyttövälineitä ei saa käyttää (LL 43 §).
<p>Häiritsee opetusta, rikkoo järjestystä, menettelee vilpillisesti</p> <p>Kurinpitotoimi – Kirjallinen varoitus (LL 41.1 §)</p>	Opiskelijaa ja huoltajaa	Kirjallinen päätös valitusosoituksineen huoltajalle/opiskelijalle	Kyllä Hallinnollinen päätös	Rehtori	Yksilöittävä teko, hankittava selvitys Noudatetaan hallintolain 6 §:n suhteellisuusperiaatetta. Rikkeen täytyy olla vakava tai toistuva.
<p>Vakava rikkomus, toistuva piittaamattomuus jatkuu varoituksen jälkeen</p> <p>Kurinpitotoimi - Määräaikainen erottaminen sekä asuntolasta erottaminen määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi (LL 41.1 §).</p>	Opiskelijaa ja huoltajaa	Huoltajalle/opiskelijalle kirjallinen päätös ja valitusosoitus. Tiedoksi sosiaaliviranomaisille	Hallinnollinen päätös, täytäntöönpanosta päätettävä ja samalla perusteltava	Monijäseninen toimielin	Enintään 1 vuoden ajaksi. Yksilöittävä teko, hankittava selvitys. Oppivelvollinen voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi. Rikkeen täytyy olla vakava tai toistuva. Jos oppivelvollinen on määräaikaisesti erotettu oppilaitoksesta tai hänen opiskeluoikeutensa on pidätetty, koulutuksen järjestäjän tulee yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa laatia suunnitelma oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen tai opiskeluoikeuden pidättämisen aikana (OVL 8.1 §).

<p>Turvaamistoimi - Jos olemassa vaara, että opiskelijan tai muun henkilön turvallisuus kärsii väkivaltaisen tai uhkaavan käytöksen johdosta tai opetus vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käytöksen vuoksi. Opetuksen epääminen enintään kolmen työpäivän ajaksi (LL 41.3 §).</p>		<p>Huoltajalle, sosiaalihuollon toimeenpanosta vastaavalle viranomaiselle</p>	<p>Kyllä</p>	<p>Rehtori</p>	<p>Opettajalla ja rehtorilla yksin tai yhdessä oikeus poistaa opiskelija, joka ei noudata suullista määräystä poistua. Vastarintaa tekevä opiskelija voidaan poistaa käyttäen sellaisia välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä sekä tilanteen vakavuus ja kokonaisarviointi huomioon ottaen. Annettava kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle. Voimankäyttövälineitä ei saa käyttää.</p> <p>Epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä 32 §:ssä tarkoitettuna opiskelijahuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi opiskelijalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opiskelijan palatessa opetukseen. Opiskelijalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi (LL 41.3 §).</p>
---	--	---	--------------	----------------	---

KURINPITO	KUULEMINEN	ILMOITUS	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM.
-----------	------------	----------	-------------	------------	-------

<p>Opiskelijalla on kielletty tai vaarallinen esine.</p> <p>- Rehtorilla ja opettajalla on oikeus yhdessä tai erikseen työpäivän aikana ottaa haltuunsa opiskelijalta lukiolaissa tarkoitettu kielletty esine tai aine (LL 45.1 §).</p> <p>- Jos muu ei auta, pyydä antamaan esine. Ellei anna, oikeus ottaa se pois.</p> <p>-Palauttaminen mahdollisimman pian, viimeistään työpäivän jälkeen opiskelijalle, alakäisen huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai poliisille, jos näillä ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan (LL 48.2 §).</p> <p>- Huumausaineet, ampumasee- seet, aseiden osat, patruunat, ammuksien ja kaasusumuttimien sekä räjähteiden tulee luovuttaa poliisille välittömästi (LL 48.1 §).</p> <p>-Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti (LL 48.2 §).</p> <p>-Jos huoltaja ei 3 kk:n kuluessa nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää (LL 48.3 §).</p>		<p>Ilmoitettava alakäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian.</p>	<p>Kyllä.</p> <p>Pois ottaminen ja myös esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata (LL 48.3 §).</p>	<p>Rehtorilla tai opettajalla yhdessä tai erikseen pois otosta ennalta tehdyn suunnitelman ja ohjeiden mukaan.</p>	<p>Viimesijainen keino, joka tehtävä mahdollisimman turvallisesti ja hienotunteisesti. Ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi (LL 47.1 §).</p> <p>Jos opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavaa esineen tai aineen haltuun ottamisen, rehtorilla tai opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen (LL 45.2 §).</p> <p>Ei saa käyttää voimankäyttövälineitä (LL 45.3 §).</p> <p>Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta koulutuksen järjestäjälle (LL 47.2 §).</p> <p>- Suositeltavaa on, että vielä ennen esineen tai aineen hävittämistä muistutetaan noutovelvollisuudesta ja hävittämisestä tietynä päivänä, ellei sitä noudeta.</p>
--	--	--	--	--	--

KURINPITO	KUULEMINEN	ILMOITUS	KIRJAAMINEN	TOIMIVALTA	HUOM.
-----------	------------	----------	-------------	------------	-------

<p>Tarkastusoikeus Jos on ilmeistä, että opiskelijalla on hallussaan sellainen kielletty esine tai aine, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta ja hän pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole, opettajalla tai rehtorilla on oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, hänen hallussaan olevat oppilaitoksen säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa (LL 46.1 §).</p>		<p>Ilmoitettava alaikäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian</p>	<p>Kyllä</p>	<p>Opettajalla ja rehtorilla</p>	<p>Viimesijainen puuttumiskeino. Tehtävä mahdollisimman turvallisesti ja hienotunteisesti. Ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi.</p> <p>Opiskelijalle ilmoitettava ennen tarkastusta tarkastuksen syy (LL 46.2 §).</p> <p>Tarkastajan oltava opiskelijan kanssa samaa sukupuolta ja lisäksi läsnä oltava toinen täysiikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva, joka opiskelijan pyynnöstä on hänen valitsemansa, jos tämä on saapuvilla (LL 46.3 §). Tästä voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä (LL 46.4 §).</p>
<p>Kiusaamistilanteet Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (LL 40.7 §).</p>		<p>Ilmoitettava alaikäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian</p>	<p>Kyllä, tarvittavin osin yksilökohtaiseen opiskeluhoitokertomukseen.</p>	<p>Rehtorilla ja opettajalla</p>	<p>Ilmoittaminen on tehtävä opiskelijaa kuulle.</p> <p>Mahdolliset opiskeluhoollolliset toimenpiteet.</p> <p>Kiusaamistilanteisiin puuttumisesta on tarkemmat linjaukset lukion opiskeluhooltosuunnitelmassa.</p>